

РЕШЕНИЕ

№ 447

гр. София, 27.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 13.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **9504** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба с вх. № 29878/28.2020 на АССГ, уточнена с уточняваща молба от 07.10.2020г., подадена от Д. Т. С. от [населено място], [улица], чрез адв. С., с която е предявен иск срещу Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място] 100, [улица], за присъждане на обезщетение в размер на 1000 лева за претърпени неимуществени вреди в период от 22.09.2020 до 28.09.2020г., състоящи се „справедлив гняв, причинен дискомфорт в продължение на няколко дни, унижение, лишаване от възможност за изпълнение на патриотичния си дълг изразяване на патриотизъм и почит пред Паметника на неznайния воин в деня на Независимостта, причинени от незаконосъобразни действия на служители на ответника на 22.09.2020г. в [населено място], състоящи се в използването на физическа сила – плътни кордони от тежко въоръжени полицаи със щитове на [улица], [улица], и улицата между Б. и пл. „Народно събрание“, пространството между сградата на народното събрание и Художествена академия, които посредством физическа сила посредством щитове са отблъсквали стремящите се да преминат хора. Твърди, че лишаването ѝ от право да премине е станало с неправомерна употреба на физическа сила от страна на служителите на ответника, че действията на служителите на ответника не се основават административен акт или на закона. Въпреки настояването от нейна страна,

не бил представен съдебен или административен акт.

В съдебно заседание, чрез надлежно упълномощения си представител, ищцата поддържа исковата молба. Моли съда да уважи претенцията изцяло. Претендира разноски.

В писмен отговор на исковата молба от 23.11.2020г. и в писмени бележки от 11.01.2021г. ответникът, Столична дирекция на вътрешните работи, чрез процесуалния си представител, изразява становище за допустимост на иска, но счита, че е неоснователен и недоказан, поради което го оспорва изцяло по основание и размер и моли съда да го отхвърли в цялост. Твърди, че не са налице незаконосъобразни действия на полицейските служители, охраняващи протеста, които са опазвали обществения ред. Заявява, че не са настъпила вреди за ищцата, не е налице и причинно-следствена връзка между твърдените вреди и действията на ответника. Моли съда да отхвърли изцяло предявения иск като неоснователен и недоказан, алтернативно да намали размера на обезщетението за причинени неимуществени вреди. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на заплатения адвокатски хонорар.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на претенцията. Не сочи доказателства.

Административен съд София-град, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Според твърденията в исковата молба, ищцата Д. Т. С. от [населено място], на 22.09.2020г. взема участие в протестен митинг срещу управлението на Б. Б. и бездействието на главния прокурор И. Г., който се провежда между сградите на Президентството, Министерски съвет и Народното събрание. Около 21:20 часа на 22.09.2020г., заедно с група протестиращи напуска площада пред новата сграда на Народното събрание и се отправя към Паметника на незнайния воин, за да се поклонят по случай деня на Независимостта по [улица]. [улица]била преградена и от двете страни с плътен кордон и не могли да завият по нея в посока Операта, затова продължили по [улица]в посока към ректората на С. университет. [улица]в посока към Патриаршията също била преградена. Достигнали до паметника на Ц. Освободител, където били спрени от полицейски кордон, преграждащ разстоянието между старата сградата на Народно събрание и сградата на Б.. Група от протестиращи, сред които и г-жа М. М., се опитали да заобиколят бившата сграда на Народното събрание покрай Художествената академия, но били спрени от полицейски кордон.

Решили да стигнат до Паметника на незнайния воин по улицата между Б. и Народното събрание, но там стоял плътен кордон от тежко въоръжени полицаи и жандармеристи, които ги спрели.

По мегафони и с лични разговори в продължение на два часа настоявали да бъдат пропуснати или да им бъде представена заповед или друг акт, който ограничава придвижването им посока храм-паметника "А. Н." и Паметника на незнайния воин. Редовите полицаи мълчали, а никой от техните началници не излязъл да обясни на какво основание се ограничава придвижването им. Обяснявали на полицаите, че нямат основание да препречват пътя им и да ограничават правото им да се придвижват и да се поклонят на паметника. На два пъти уведомили на тел. 112 за правонарушението, извършвано от полицията и това, че част от полицаите са без

идентификационни номера. Журналисти се свързани с пресцентъра на СДВР и кметството, за да се информират дали е въведено извънредно положение с полицейски час или е налице заповед на СДВР или кмета, но не получили отговор. Кмета на район "О." също не получил отговор на въпроса защо полицаите не пропускат гражданите. На никой от протестиращите не бил даден отговор, нито да премине.

Ищцата се почувствала крайно унижена от отнемане правото ѝ на свободно придвижване, както и от лишаването ѝ от гражданското и патриотично право да се поклони в деня на Независимостта на Паметника на незнайния воин. Почувствала "справедлив гняв" и унижение в периода от 22.09.2020г. до 28.09.2020г., породени от действията на ответника, изразяващи се в използването на физическа сила – плътни кордони от тежко въоръжени полицаи с щитове, които са отблъсквали стремящите се да минат хора.

По искане на ищцата е разпитан един свидетел при режим на довеждане – Г. Й. Г. е бил с нея по време на протестите на 22.09.2020г. от започването им. Според неговите показания на 22.09.2020 г. те са били на протеста пред Парламента и Президентството от около 17 часа до около 21 часа, след което организаторите призовали и протестът тръгнал към старата сграда на Парламента. Били заобиколени с кордон от полицаи, които не позволявали мирно протестиращите да напускат определеното движение по улицата. Полицаите им казали, че им е наредено да не допускат никого. Ищцата носела цветя и искала да ги поднесе на Паметника на незнайния воин. Заобиколили сградата на старото Народното събрание от към Художествената академия, но след нея полицаи ги спрели и започнали да натискат протестиращите да се върнат към площад "Ц. Освободител". Спокойно се върнали там и решили да минат покрай Б.. Там полицията направила нов кордон, който избутвал хората с цветя. Свидетелят и ищцата били в първите редици и разговаряли с някои от полицаите. Ищцата дала вода на един полицаи, на когото му прилошало. Кордоните се сменяли на 15 минути. В началото били полицаи с отличителни знаци и без шлемове и каски, после застанал кордон с шлемове, каски без обозначителни знаци. След като някой издал заповед, започнали да избутват всички граждани. Д. С. била бутната от полицаи свидетелят е издърпал назад, за да не бъде наранена. Полицията започнала да напредва, а г-жа С. в един момент казала, че не се чувства добре, усетила, че кръвната ѝ захар се е покачила. Тя е диабетик. Изглеждала притеснена, не се чувствала добре, че са ѝ попречели да поднесе цветята. Това се случило около 22:00 - 22:30 часа. Протестът приключил към 23:30 часа, след което свидетелят изпратил ищцата до дома ѝ. Протестът бил мирен, нищо не се случило, нямало задържани, макар, че бил много силен като посещаемост. През следващите дни се чували по телефона, виждали се рядко. Споделила му е, че поддържа висока кръвна захар, видимо не изглеждала добре. Изглеждала притеснена и потисната. На 27.09.2020г. на протеста била напрегната при полицейската проверка заради случилото се на 22.09.2020г., споделила му, че се чувства омерзена. През времето, през което са били заедно на протеста свидетелят е забелязал г-жа С. да пие вода, не си спомня да се е хранила.

По искане на ищцата от ответника са представени и приети като доказателства писмени заповеди на служители на СДВР и ГДЖСОБТ, участвали в охраната на протестите на 22.09.2020г. и план-разстановки на силите и средствата от МВР, ангажирани в СПО по обезпечаване на сигурността, охраната на обществения ред и организацията на движението преди, по време и след приключване на регламентираните и нерегламентираните протестни мероприятия на територията на

[населено място] на 22.09.2020г. В писмо рег. № 513р104730/04.12.2020г., началник сектор ММ, СДВР заявява, че при заемане на охраната на мероприятията е извършен инструктаж на служителите, на който не е констатирана липса на идентификационни номера, При усложняване на оперативната обстановка по време на масови мероприятия служителите се оборудват с помощни средства като костюми тип “Р.”, шлемове, щитове и др., при което може да се скрие част или целият идентификационен номер.

От приложения план-разстановка с рег. № 513р-79562/21.09.2020г. утвърден от директора на СДВР, се установява, че процесното място попада в 08 оперативен район с отговорник гл. инсп. Г., а зоната на отговорност включва - охрана на обществения ред в заключеното пространство на [улица], [улица]и [улица]от 20.00 часа на 22.09.2020г. до заемане охраната на 23.09.2020г. При заемането на охраната изпълняват задачи по опазване на обществения ред в посоченото пространство; изграждат ФП и кордони по разпореждания на ръководителя на оперативния район и според оперативната обстановка; не допускат преминаването на противостоящи групи от протестиращи и смесването на участниците с противостоящи по убеждения граждани; действат по разпореждане на ръководителя на оперативния район и според оперативната обстановка; не допускат разполагането на преместваеми съоръжения в охраняемия периметър. Всички сили участващи в мероприятията да бъдат оборудвани с предпазни щитове и каски, боди-камери и жилетки анти-конфликт.

При така установената фактическа обстановка и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Относно допустимостта на иска:

Искът е с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.чл.203 и сл. от АПК, предвид изложените фактически обстоятелства в исковата молба, че ищцата е неблагоприятно засегната и е претърпяла имуществени вреди, пряка и непосредствена последица от твърдени незаконосъобразни действия на служители на ответника – СДВР.

Искът за обезщетение е предявен срещу надлежен ответник- юридическото лице, представлявано от органа, от чийто действие са причинени вредите.

В чл.3, ал.1 от Инструкция № 8121ч-988 от 12.12.2014г. за осигуряване на обществения ред при провеждане на мероприятия, издадена от Министъра на вътрешните работи, дейността по опазване на обществения ред при провеждане на мероприятия се организира от структурите "Охранителна полиция" в областните дирекции на Министерството на вътрешните работи (ОДМВР) при получаване на информация за провеждането им или по писмено искане на организатора. А в ал.3 е предвидено, че при необходимост действията на съответната структура, организирана опазването на обществения ред, се подпомага със сили и средства от други структури на МВР.

От приетия план-разстановка с рег. № 513р-79562/21.09.2020г. се установява, че силите на ОД МВР се придават под ръководството на РУ, като за ОД МВР П. се придават под ръководството на ООВС- СДВР (л.111-112 от делото). В същата заповед за 08 Оперативен район е предвидено, че задачите се изпълняват от служители на СДВР, ОДМВР – П. и дирекция “Жандармерия” Относно служителите на дирекция “Жандармерия”, в заповед № 6809з-3259/21.09.2020г. относно участие на сили и средства от Зонално жандармерийно управление -С. в опазване на обществения ред при провеждане на масови мероприятия на територията на [населено място] на 22.09.2020г. (л.135 и сл. от делото) е предвидено служителите да бъдат разположени

по територията съгласно план-разстановка за мероприятията на СДВР и под оперативното ръководство на СДВР.

Поради изложеното неоснователни са доводите на ответника, че не се установява, че служителите извършили описаните в исковата молба действия не са служители на ответника СДВР. От събраните писмени доказателства, официални писмени документи, неоспорени от страните и обвързващи съда с материалната си доказателствена сила, се установява, че силите, участващи в охраната на протестите на 22.09.2020г в [населено място] от различни структури на МВР са били под оперативното ръководство на ответника.

Въпреки това, исковата претенция е неоснователна по следните съображения:

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. От заявеното в исковата молба и уточнението към нея се установява, че претенцията е за обезщетение на неимуществени вреди, настъпили от незаконосъобразни действия на служители на ответника, изразяващи се в недопускането ѝ да премине покрай сградите на Б. и Народното събрание, чрез прекомерна употреба на физическа сила. Съгласно чл.204, ал.4 АПК, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

От събраните доказателства се установи, че ищцата Д. Т. С. на 22.09.2020г. е била част от протестно шествие, което се е придвижвало от сградата на Президентството до площад "Ц. Освободител". Кордон от полицаи не е позволявал на мирно протестиращите да напускат определеното движение по улицата. От това следва, че отклонение на протестиращите не се е допускало, не само в посока Паметника на незнайния воин. Страните не спорят, че ищцата и останалите протестиращи не са били пуснати да преминат покрай сградата на Б. и Народното събрание, както и че това е станало, като са били разположени кордони от полицаи. По показанията на свидетеля те са се сменяли на всеки 15 минути, като в началото са били без помощни средства, а в последствие са били с щитове и каски. Употреба на прекомерна физическа сила спрямо ищцата от страна на полицаите обаче не бе доказана в хода на производството.

От заповед № 513з-13496/21.09.2020г. на директора на СДВР, относно назначаване на Временен оперативен щаб (л.210 от делото) и от утвърдения план-разстановка (л.100 от делото) се установява, че от 17:00 до 20:00 часа пред паркинга на БНБ, Министерски съвет и бул. [улица](в частта обхващаща сградата на Народното събрание) паркинга пред входа на НС до [улица]) и пространството пред Президентството ще се проведе протестно мероприятие заявено в СО. А в СДВР придобита информация за масово мероприятие

протест под наслов "Велико Народно Въстание III, 22.09", на 22.09.2020г. от 17:00 часа в [населено място], пред сградата на Президентството, което не е обявено в СО. Следователно районът около Б., старата сграда на Народното събрание и Паметника на незнайния воин не попада в района на заявения протест. Не е спорно и че ищцата е била част от протеста. От значение е също така, че в цитираната заповед е отразено, че на база предварително получена информация и след направен анализ на предишни подобни мероприятия, е направен извод, че мероприятията са с висока степен на обществена опасност, като вероятността да възникнат групови нарушения на обществения ред е голяма. От приетия план-разстановка се установява, че в задачите на силите в 08 оперативен район се включва изграждането на кордони според оперативната обстановка (л.109 от делото). Целите на СПО са опазването на обществения ред и недопускане извършването на правонарушения и престъпления преди, по време и след провеждането на мероприятията. Опазването на живота и здравето, както на участниците в тях, така и на гражданите и посетителите на [населено място], опазването на общинското и частно имущество.

От събраните писмени доказателства се установява, че извършените действия на полицейските служители са били с цел опазване на обществения ред при провеждане на протестните мероприятия, част от които е била ищцата. В чл.14 от ЗМВР е предвидено, че охранителната дейност е дейност по опазване на обществения ред и на осн. чл. 14, ал.2, т.5, тя се осъществява от полицейските органи съобразно компетентността им чрез осигуряване на обществения ред при провеждане на мероприятия.

Неоснователни са доводите в исковата молба, че протестът в 22:00 часа бил приключил и охраната след този час е без основание. От събраните доказателства се установява, че едно от мероприятията, обявено като "Велико Народно въстание III, 22.09.2020г." не е заявено в СО и няма краен час. В план-разстановка е предвидено, че 08 оперативен район включва охрана на обществения ред в пространството, в което попада и процесната улица, за времето от 20.00 часа на 22.09.2020г. до заемане на охраната на 23.09.2020г.

По изложените съображения съдът счита, че не се доказва наличието на първата предпоставка за ангажиране отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ на ответника – наличие на незаконосъобразни действия.

Дори да се приеме обаче, че действията на полицейските служители, изразяващи се в недопускане на ищцата като част от протестиращите да мине покрай сградата на Б. към паметника на незнайния воин, са незаконосъобразни, освен противоправното деяние за наличието на непозволено увреждане следва да се установи настъпила вреда, която е в пряка причинна връзка с деянието. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване правата на човека, представляващи неговото имущество, права и телесна цялост, здраве, душевност и психично състояние. В конкретния случай претендираните от ищцата неимуществени вреди представляват "справедлив гняв" преживян дискомфорт през трите часа прекарани на площада и в дните след това, унижение. Въпреки дадените от съда указания относно разпределението на доказателствената тежест в

процеса, ищцата не изпълни задължението си за провеждане на пълно и главно доказване в исковия процес по ЗОДОВ и не успя да докаже реалното настъпване на твърдените неимуществени вреди. От показанията на разпитания свидетел се установява, че докато заедно с останалите протестиращи се е опитвала да мине по улицата, на която бил разположен полицейски кордон, г-жа С. "в един момент" заявила, че не се чувства добре, усетила, че кръвната ѝ захар се покачва, не се чувствала добре и в следващите дни. Твърденията в исквата молба и уточнението към нея са за преживян гняв и унижение. Свидетелят напротив заявява, че през цялото време тя и другите протестиращи са били мирни и спокойни, не се твърди да е била гневна. Според свидетеля Г., действията на полицейските органи са се отразили негативно на здравословното ѝ състояние, изглеждала притеснена, каквито твърдения липсват в исквата молба. Не се представиха и писмени доказателства свързани с негативната промяна в здравословното ѝ състояние, което според показанията на свидетеля е продължило няколко дни – медицинска документация, амбулаторни листове за извършен преглед или др., които обикновено съществуват при здравословни проблеми продължили няколко дни.

В тази връзка недоказан остава и третият елемент от фактическия състав за ангажиране на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ – наличието на пряка и непосредствена причинна връзка между вредата и действията на ответника. Легална дефиниция на употребените в чл. 4 от ЗОДОВ понятия - пряка и непосредствена последица от увреждането не е дадена нито в ЗОДОВ, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия. Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията "пряка и непосредствена последица" са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение. Не се доказва да е налице неразделната взаимовръзка между душевните и физически страдания на ищцата и действията на полицейските органи, които са ѝ попречили да стигне до Паметника на незнайния воин. Според свидетелките показния ищцата е диабетик и е усетила, че кръвната ѝ захар се вдига, от което се е чувствала зле, както вечерта на протеста, така и в следващите дни. Не се установи обаче, че това влошаване на здравословното ѝ състояние е вследствие на недопускането ѝ да премине, още повече, че липсват твърдения за влошено здравословно състояние в исквата молба.

Не се установява такава връзка и между действията на полицаите и изпитването от г-жа С. унижение. Според показанията на свидетеля, който е бил с нея от преди началото на протеста, още при влизането на протеста през КПП ищцата се е почувствала зле психически и са обсъждали, че това е нарушение на правата им. Следователно, налице са данни, че тя се е

чувствала унижена още при влизане на протеста през КПП далеч преди 21:30 часа на 22.09.2020г. и няма как недопускането ѝ да премине към Паметника на неznайния воин и унижението, което твърди, че е изпитала, да се намират в отношение на обуславяща причина и следствие, след като тя се е чувствала така още от началото на протеста - към 17 часа на 22.09.2020г. И в практиката на Върховния касационен съд (ВКС), обективирана в редица решения, е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите".

С оглед на изложеното, искът за присъждане на неимуществени вреди се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен. Цитираното от представителя на ищцата решение № 4681 от 20.08.2020г. по адм. д. № 8526 по описа на АССГ за 2018г. е постановено при различна фактическа обстановка и е неотнoсимо към настоящия случай.

Предвид изхода на спора и своевременно заявената от ответника претенция, ищецът следва да бъде осъден да заплати юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв, на основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ, доколкото ответникът е бил защитаван от юрисконсулт в съдебното производство.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Д. Т. С. от [населено място], [улица], иск срещу Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място] 100, [улица], за присъждане на обезщетение в размер на 1000 лева за претърпени неимуществени вреди в период от 22.09.2020 до 28.09.2020г., състоящи се „справедлив гняв, причинен дискомфорт в продължение на няколко дни, унижение, лишаване от възможност за изпълнение на патриотичния си дълг изразяване на патриотизъм и почит пред Паметника на неznайния воин в деня на Независимостта, причинени от незаконосъобразни действия на служители на ответника, състоящи се в използването на физическа сила – плътни кордони от тежко въоръжени полицаи с щитове на [улица], [улица], и улицата между Б. и площад „Народно събрание“, пространството между сградата на Народното събрание и Художествена академия, които посредством физическа сила, посредством щитове са отблъсквали стремящите се да преминат хора на 22.09.2020г. около 21:30 часа.

ОСЪЖДА Д. Т. С. от [населено място], [улица], да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място], [улица], юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 (сто) лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ:

